

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Kennis

Van

Datum

15 december 2023

Referentie

42593961

Bijlagen

1: concept brief aan TK

nota

Ondertekening TK-brief over voortgang Algoritmeregister
bij OCW

Intern OCW afgestemd

FEZ, CDO-netwerk (BD,NA,
IvhO, RCE, DUO), CIO-netwerk,
KENNIS, BZK

Aanleiding

Op initiatief van de Staatssecretaris van BZK is bij de Ministerraad van 7 juli 2023 afgesproken dat elk departement (in casu OCW concern) zal zorgen voor vulling van het landelijke Algoritmeregister, met ten minste de hoog risico algoritmes voor eind 2025. In de uitwerking van deze afspraak is door CIO Rijk aan de departementen gevraagd om met een aanpak en planning per departement te komen en deze voor eind 2023 aan de Tweede Kamer te sturen. Aanvullend roept een motie van lid Dekker-Abdulaziz elk departement op om jaarlijks de Tweede Kamer over de voortgang van het vullen van het Algoritmeregister te informeren.

Geadviseerd besluit

- Ondertekening TK-brief Voortgang Algoritmeregister bij OCW namens bewindslieden OCW;
- Verzending brief aan de Tweede Kamer voor het Kerstreces.

Kernpunten

In de brief onderschrijft u allereerst het belang en de doelen van het publiek Algoritmeregister en geeft u aan dat u bewustwording binnen de organisatie en de ZBO's hiervoor verder op gang heeft gebracht. Enkele dienstonderdelen, waaronder DUO, waren hier al nadrukkelijk mee aan de slag gegaan.

De kamerbrief bevat vier onderdelen:

- A. Huidige vulling algoritmeregister OCW: het Algoritmeregister bevat momenteel 1 algoritme van OCW (van de Ivho).
- B. Aanpak: een aantal concrete stappen die in gang zijn gezet, waarvan de inventarisatie van algoritmes per dienstonderdeel de belangrijkste is. En dat de ZBO's ook zijn uitgenodigd tot het maken van deze inventarisatie.
- C. Tijdlijn: dienstonderdelen zullen hun inventarisatie, incl. impactanalyse, in 2024 afronden en zich gaan voor bereiden op het vullen van het Algoritmeregister. Voor DUO is de uitvoeringsanalyse (en mogelijk uitvoeringstoets als het wetsvoorstel er is) een bepalende stap in dit proces.
- D. Aandachtspunten:
 - Hoog risico (categorie A) en impactvolle (categorie B) algoritmes worden mogelijk gefaseerd gepubliceerd;
 - Uniforme werkwijze (middels doorvertaling handreiking naar een implementatiekader voor OCW);
 - (het vooralsnog ontbreken van) Samenhang van dit register met andere registers in kader van belasting;
 - De uitvoeringstoets die door DUO nog gedaan moet worden om het Algoritmeregister bij DUO goed en duurzaam te kunnen implementeren.

Toelichting

Datum

15 december 2023

Het Algoritmeregister heeft als doel het verantwoord gebruik van algoritmes door de overheid te bevorderen en helpt om algoritmes vindbaar te maken, beter uit te leggen en hun toepassing en resultaten begrijpelijk te maken. Het landelijke publieke Algoritmeregister is in december 2022 gelanceerd. Door over de voortgang te rapporteren dragen we bij aan een open en transparante overheid en geven we invulling aan de lerende organisatie die we zijn.

Politieke context

- Uitgangspunt is de verzamelbrief 'Algoritmen reguleren' van 7 juli 2023 aan de Tweede Kamer. Hierin wordt gemeld dat met alle ministeries is afgesproken dat het landelijke Algoritmeregister up-to-date is in 2025 en dat dan ten minste de hoog risico algoritmes geregistreerd zijn in het Algoritmeregister.
- De Staatssecretaris van BZK heeft een wetsvoorstel aangekondigd in februari 2024.

Financiële/juridische aandachtspunten

- De (internationale) wet- en regelgeving en voorziene kaders zijn nog in ontwikkeling en niet formeel bekrachtigd. Dit maakt dat de reeds uitgevoerde analyses mogelijk nog niet volledig zijn.
- Omdat de impactanalyse, onderdeel van de inventarisatie, per dienstonderdeel nog niet klaar is, is er nog geen goed beeld van de financiële impact die het Algoritmeregister mogelijk heeft. Vermoedelijk zijn er (bij uitvoeringsorganisaties) extra financiële middelen nodig om het Algoritmeregister volledig, goed en duurzaam te implementeren en kan dit voor de categorie B algoritmes mogelijk niet al voor eind 2025 gerealiseerd zijn. Met BZK zullen de effecten op departementale begrotingen besproken worden en de mogelijkheid om rijksbreed middelen hiervoor beschikbaar te stellen.
- In 2024 kunnen alleen acties worden uitgevoerd die passen binnen de reguliere begrotingen van de dienstonderdelen. Vanuit o.a. de impact- en uitvoeringsanalyses in 2024 ontstaat een beter beeld van de middelen die bij dienstonderdelen mogelijk verder voor implementatie van het Algoritmeregister nodig zijn, welke dan in de reguliere begrotingscyclus zullen moeten worden afgewogen.

Uitvoering

- Het huidige algoritmeregister is (weer) een separaat register naast bv. het reeds bestaande verwerkingsregister (en procesregister). Er is inhoudelijke overlap maar aparte vulling en beheer. Interdepartementaal is dit iets dat aandacht behoeft, ook in het kader van verminderen van regeldruk.
- Het registreren van algoritmes kost capaciteit. Deze capaciteit is schaars bij veel uitvoeringsorganisaties, waaronder DUO. Terwijl er nog veel meer wet- en regelgeving rondom de digitaliseringsopgave op hen afkomt. Het halen van de planning is mede afhankelijk van de omvang van de impact van het register. Daarnaast is er de zorg of het niet ten koste gaat van uitvoeringskracht.
- Op basis van de uitvoeringstoets die het ministerie van BZK heeft toegezegd kan DUO onderbouwde uitspraken doen over onder andere de implementatie en de kosten.

Voortgang

- U belooft de Tweede Kamer eind 2024 opnieuw te informeren over de voortgang, conform de motie van Tweede Kamerlid Dekker-Abdulaziz (D66).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t..